TECHE
UDINE

MANOSCRITTI

FONDO JOPPI

Manoscritto n. **J_MSS_0623**

I manoscritti che compongono compongono il fondo, assieme alle migliaia di testi a stampa - compresi rari incunaboli e cinquecentine - il Fondo Joppi, sono quasi esclusivamente di interesse friulano. La raccolta si è formata nell'arco di una sessantina di anni grazie alle ricerche di Vincenzo ed Antonio Joppi.

Collocazione:

Biblioteca Civica "Vincenzo Joppi", Udine - Inventario dei manoscritti del Fondo Joppi

https://www.techeudine.it/fondo-joppi

https://www.sbhu.it/

623

Poesie latine.

(Esercitazioni scolastiche)

PER LA FLOTTA AEREA NAZIONALE

— COMITATO PER LA PROVINCIA DI UDINE —

Udine, li 13 Aprile 1912.

ILLUSTRISSIMO SIGNORE,

Il Friuli, che con nobilissimo slancio ha sempre corrisposto alle iniziative sorte in pro della Patria, non poteva non seguire in questo glorioso momento della vita italiana l' opera viva, svolta in tutte le Regioni, per fornire la Nazione di una FLOTTA AEREA, che fosse forte per il valore dei condottieri e nel numero non

Ἐπιγραμμάτων Libellus

Poesie latine

Ἐπιγράμματα

forte per il valore dei condottier e nel numero non

hauend

In vani Fanre Nobo che vegge

Ch

st Fris Io. Stephani Ferrarij.

Mopsus ecloga ad Jo. Baptistam Egnatium Venetum.

Lesbon . Moeris.

Mopsus. Fortè Mycon viridi fessus consederat antro
Venator, qua se celso de vertice flumĩ
Sustentat rupes læto pulcherrima colle,
Pendet ubi saxum, dicunt quod antra canori
jam famosa domus casto veneranda sacello.
Dumq; alij saltus cingunt, dum retia tendunt,
Solus ibi, heu demens, has fundit ab ore querelas.
Crudelis Cassandra mihi, quæ causa subegit,
Dum te per sylvas sector, saltusq; repostos,
Tu te offerre fugæ vento velocius euro?

Crudelis, fera, deformiq; atrocior ursa.
Tu fugis, ah demens, quae te sententia cogit.
Non me Lydae quondam filia, non Corydonis
Altera despexit, non diuitis uxor Iolae.
Quamuis pulcra sim, quamuis decorem papillis.
Atq; ibi dum tantos fundit de pectore questus
Ecce Lycon pastor curuo descendere colle.
Ad quem respiciens traxit suspiria corde
Rupe iacens miser, & lachrymis tum ora rigauit,
Singultim et fando misit de pectore uoces.
O quicunq; uenis nostri miserere doloris,
Pluraq; dixisset, (fuerit omnis cuius amator.)

Sed pastor tunc ipse Lycon sic orsus ad illum.
Eheu chare Mycon, quae te dementia versat.
Nunc socios mihi, syluas indagine cingunt.
Et ceruos figunt iaculis, nunc agmine facto,
Qui latis fugiunt campis, capreaeque fugaces.
Ecce Mycon saxi deiectae vertice currunt.
Praeterea docti densam sub laricis umbram,
Nunc pepulere greges Lesbon, & Moeris in unum.
Italia doctus Moeris, germanus at alter.
Dumque greges pascunt certatim carmine certant.
Carmine dicunt certatim, nam doctus vterque.
Germanos tollit Lesbon, ad Sydera Moeros

Italiae doctos, ductos de sanguine diuum.
Ergo age nunc tristes quamprimum linque dolores.
Atq; procul syluas subito tendamus in altas.
His dictis abeunt celeres per gramina passim
Cernentes multas pecudes, simasq; capellas.
Errantes campo lętas custode iacente.
Vt uentum in syluas ipsę iam carmina rupes.
Ipsa sonant pineta procul, dum sydera uoces
Attingunt, nutansq; poli clamore fatiscit.
Hos Lesbon, illos cantabat in ordine Moeris.
Lesbon. Aut mihi Bacche pater, qui nobis pocula semper
Tu lętus seruas, sublimia carmina funde.

Aut si non possum uersu sibi sternere Erasmo.
Hic tibi uictae sacra pendebit fistula Baccho.
Moeris. Italiae proceres nostrum redimite poetam.
Egnatium tauro, rumpantur ut ilia Erasmo.
Aut si plus placito laudarit, baccare frontem
Cingite, ne uati noceat mala lingua canenti.
Lesbon. Cedite Germanis scriptores, cedite namque
Italiae docti, cunctos Germania uicit.
Quamuis Pierium, Bembum, Egnatiumque canentes,
Italia extollant omnes ad sidera docti.
Moeris. Egnatio cedant Veneti, Germania tantis,
Qui Baccho cantant incincti tempora fronde.

Pigmet post Bembus referret uictricia signa
Italiæ ductor, uirtute insignis, & armis.
Lesbon. Hos tibi Bacche pater, grauidos de pondere racemos,
Donat habere puer Germano sanguine natus.
Sed mihi si plenis spumet uindemia labris,
Vina bibens noua pulchre stabis positus ad aram.
Moeris. Iam tibi sancta Ceres, nostris ueneranda colonis.
Pulcher Atys leni posuit de marmore templum.
At si nos spicis hic non eluserit annus,
Pro meritis tibi ponentur mox aurea tecta.
Lesbon. Est mihi præstanti forma generosa puella.
Splendidior sole, & clara formosior Arcto.

Hęc mihi promisit noctem, cum candida Luna,

Quę latuit modo, toto pulchra refulserit orbe.

Moeris. At mihi se se offert crines perfusa liquore.

Diua Camilla quidem fuluo preciosior auro.

Hęc ad me semper, quot constat Luna diebus,

Sponte domum ueniens castissima munera portat.

Lesbin. Bacchus amat mites, illas dum Bacchus amabit,

Lętus cantabit pastor de colle supino.

Tuncque aderit Phyllis dulces de uite racemos.

Carpens, & Veneris dulcissima premia noscet.

Moeris. Alma Ceres alto cultores spectat Olympo,

Flauaque tunc ueniunt frumenta grandia campis.

Dumq; igitur coelo defendet numen honoris,
Dives Ceres, pleno manabit copia cornu.

Mopsus. Haec memini; cum forte Mycon iactabat ad auras.
Has surdas voces gelido procesus in antro,
Pastoresq; boni; redimiti tempora fronde.
Certabant de laude virum, quo tempore nostra
Itala gens miae, doctrina insignis, & armis. ..

In laudem Lucio.[illegible] marmorei.

Leniérat quernulis dictis concentibus aures
Garrula trans Lethem dum vehereturamis.
Annuerat q; illi captus dulcedine vocis
Aeacus illicitam posse redire viam.

Et iam uitales iterum redijsset in oras
Remigium alarum ni lapis opprimeret.

In amicam.

Hei mihi manq; uror dum inter Germana per hortos
Ducit, & intexit lilia cana rosis.
Currite nunc nimis flammas extinguite nymphae
Naiades, incendor, dispereo, morior.

In Astrologum.

Dum canet Astrologus perituris sydera amicis,
Dum sibi bolitas non canet, ipse perit.

Ad uicinum uitruu pre [illegible].

Quem mihi coniunxit vicino limine virtus
Perpetuo servent numina magna deûm.

In foeminam.

Omnis cum mala sit mulier, geminas tamen horas
Illa prestat bonas, mortis, & in thalamo.

De venere pulchrum.

Aurea mulciberum naso Venus arma rogabat,
Immemor huic naso facta sit unde parens.
Ingemuit deus immisso sub murmure, & ille
Cur non Anchisen diua rogas potius?

De Alutio Mantuano.

Protulit auxilium, quæ protulit ora, lutorum.
Protulit una duos, abstulit una duos.
Utraq; felicem sortita est tellus eventum,
Altera per cunas, altera per tumulos.

De Lucretia.

Ultro nefas animo propriaq; Lucretia dextra
Jnuito occurret clara pudore tibi.

Anseris infelicitas.

Hei mihi quid prodest gallum avertisse rebellem,
Moenia cum noctu scanderet ille dolo!
Nam mactor luxu resonat clamoribus omnis
Cum veniunt sancti, & vigil anser abi:

De Soriani abitu.

Miramur quid moesta dies, quid turbidus ęther,
Cur tegat obscuris nubibus ora dies.
Digressus dant signa tui procul omen abesto,
Teque dolent patrię tam procul ire sua.
Hinc lugent, & patrię, et populo, mens quę sit & ubi,
Ipsa abitu cum sint moesta elementa tuo.

De Cęsaris potentia.

Astra deo nil maius habent, nil Cęsare terra.
Sic terram Cęsar, sic deus astra regit.

De Quinto.

Quos omnes scribo uersus uult Quintus uidere,

Mittam ego pro chartis, si mihi libra dabis.

In auarum

Non largitur opes, & mille epigrammata Flaccus.
Iure suo hęc poscit, mille sibi verba dari.

De crinibus mulieris Atestinę.

Nectit dum flauos auro Atestina capillos,
Contraxit radios, Phoebus & erubuit.
Mox hęc ad superos. en auro iungitur aurum.
Hoc est mortales, hoc superare deos.

Atestino Gymnasio.

Persica quę in vestris redolent descripta libellis

Antidotum cordis hęc tibi lecta dabunt:
Quam sapiant autem non clarius nouit Aeſtes,
Sentiet at tandem, si tamen ipsa volet.

De Vulcano Mercurioq.

Vulcanum vidisset nigra fuligine tinctum,
Iungentem Veneri basia, Mercurius.
Ast faber impatiens, quid si tibi risus abiret:
Improbe nunc vires experiere meas.
Tunc gemitus, Maia, es aptus, tibi cedimus inquit,
Vincere nam capiti Mars dedit arma tuo.

Tumulus.

Hic Bettina jacet, sed non tamen hic iacet, [illegible]

Bellina, hoc veneris non vidit ipse puer.
Sed tela, atq; arcus, pharetraq; cupidinis ar[illegible],
Quiq; fuit molli semper in ore decor.
Sparge et humum foliis nec uerno parcite flori;
Haec proq; quae cinis est, flos modo uernus erat.

In eadem.

Tumulus.

Si lachrymis generosa nouis decoranda puella est
Haec una est lachrymis condecoranda nouis.
Sin deflere nefas tam raro funere iusque,
Haec eadem siccis una adeunda genis.

De Cycubo nomine pro Nepotulo moriente.

Dum nota supplex suscipit Ioui optimo.
Vultuq; recto fundit ad coelum preces.
Deos quietos me sinit frui luna.
Oculum reposcens Cecubus nepotulo.
Volantis ipse stercore e summo alitis.
Vterq; captum. nunc suo demum malo
Edoctus, optimum Iouem, atq; omnes Deos.
Coelo reliquit, & sibi non amplius
Ipsi precatur, quos prius Nepotulo.

Ad Deum pro aere sereno.

Ludovici Ariosti ad Charitem.

An Glyceren pluris faciam, pluris ne Lycorin
Sit Glycerae sat dicere disperiam,
Moribus haec, atque haec placet, et placet utraque multum,
Parque utri lepor est, gratia, parque simul.
Hanc amo, deperis illam, quam amo, deperio utroque
Utramque, et [illegible] utraque vita mihi;
Quaeris fortassis quam possim, nescio, tantum,
Non ego quod geminas, ardeo, amo, pereo....

Eiusdem.

O rarum formae decus, o lepidissima verba
O bene deductum pectus, et ore melos;
An Charitum ne quarta, an Venus altera, an addita Musis
Est decima, an simul haec gratia, Musa, Venus.
Lydia quin sola est, qua cantu Musa, lepore
Gratia, qua longe vincitur decore Venus....

Ad Ioannem Iustinianum.

I Inter Aonidas doctas, quasque Thalia A
D Docta movens musis carmina, et artis S
Æ Æmulus insurgit media pulcherrimus esse E
V Veridice meritis, gloriaque alta ferit. T
M Marmora maiorum dum vestigia possidet, atque hinc C
S Spectandum ingenium, quod magis ornat ea A
P Pulchrior ... fuit ..., ... maximus ardor R
E Excitat ... ..., et quaerit adire ingenium M
C Cingamus frontem ..., et nos parati monenti I
I Ilium qui rapiat tempore dulcis numen. N
E Est talis autem te ostendat terra, indeque E
S Sublimem flexo ... tuoque genu V
V Ver simile ut cum spirantis florentia prata A
P Purpureas violas, pallidaque arva facit, T
E Elatus alterius ... credentibus ipse E
R Regia in natum, et Iustinianae decus. S

Do. Galle quid acri sono nocturna silentia cantu.
Rumpis? et a dulci membra quiete vocas?
Cur tu, si furias nosti, si spicula amoris,
Non sinis infelix, ut requiescat amans?
Vix cum vigilem tenuerunt hactenus; & iam
En grauat obrepens lumina fessa sopor:
Tu tamen ad nostras omnis immittis noctibus aures
Tinnitus & cantu me petis usque sono.
Ni ruribus horrenda istaec tua guttura frangam
Continuo, si non improbe Galle taces.
Gal. Non ego dum canto tibi molles nunc here somnos
Inuideo placeam. sic tibi semper here.
Sed talem fortuna potens mihi gutturis usum
Obtulit, ut primum sum noua factus auis.

Dum, ut nescis tamen gratissimus ipsi
 Belligero Marti, me minus aptus eram.
Namque secum quoties ubi invisebat amicam
 Tum comes in tenebris, excubitorque fui.
Cumque umbrae inciperent nascentes, proximus illi
 Signa dabam, insidiam non procul esse diem:
Quo tamen mea gremio recumbens forti Gradivus
 Horrida cum toto nox iacet atra polo;
Hinc latrabat canis, dominique minisque, sed illinc
 Tunc armatus eram pervigilantque fores:
Nec mihi si cecidit cum sanguine; sed audax
 Hac mihi somnus bella insomnia movet:
Tum pugnae accingor, atque imperterritus hostem

Saepe petit effugio, saepe repulsa manu.
Attamen illa meos tandem expugnavit ocellos
Me tandem, fateor, subdidit illa sibi:
Ergo magnus fallendi numina amantum
Non illa implicuit vindicis utrinque faber.
Pro quo me frustra causantem verbis blandi
Longa dei, amoris nostra ferat annum.
Haud tamen illa mihi juvenis monumenta figurae
Abstulit; en eadem gallus, ut ante vocor:
Est geminum pedibus calcar, capitique coruscus
Purpureus vivido sanguine crista rubet:
Tum galea atque oculis, thoraceque tectus obem
Barbaque conspicuum flammea vestis habet.
Nec minus auroram solita voce morantem

incertanto assuetis exutus excubijs;
ubi Quam mane tuus tibi gallus concinit, haud ce-
ssat hera, officium, sed facit ille suum. m. a.

[illegible] ## Ad Galatheum.

Si tuis ex animo cognoscere quid sit agendum
Nunc tibi, iam temere consule non alios.
Te nemo id melius norit tibi dicere, si quae
Saepe alius dixit, dixeris ipse tibi:
Dicent, & quae scribimus, si vixeris, ah quid
Dic miser, ah Romae quid Galatheo facis?
Oblitus decorisque tui, sponsaeque salutis,
Pro cura tui minimum vomere debueras;
Dicent haec ingratam, tibi quae si vixerit ille

increpitans tum dic gaudebis nar.
Tuque piga sponsam pete, quam licet ipse
Spreueris, hanc autem, uiuit tamen illa uirum.
Dehinc illa unum tantum te expectat unum
Tu pater, & frater, tuque maritus ei es.
Rustica sit quamuis, tamen est uel amantibus uno hoc
Nomine quod te unum diligit atque uocat.
Rumpe moras moneo. sponsam ne sperne uocantem,
Dic miser ah Rome quid Galathee facis.
Quid nouo cum ueteri diuortia coniuge tentas?
An non illa Deo est auspice nupta tibi?
An non Parthenopes quamuis deceptus amore
Illam dimisses, maluit illa tamen.
Viduo moerens tabescere frigida lecto,
Quam spretis te alio uiuere iuncta uiro.

Rumpe moras iterum moneo, semperq. monebo
Rumpe moras. Romę quid Galathee facis?
Ocius decoris tui, [illegible] Sanctis.
Pro tua [illegible] initam [illegible] debueras.

Pro Galathea.

Flaminij manes instar mihi numinis umbra
Flaminij cineres sunt sedes Elysijs.
An tibi qui nostri fuerant tam feruida cura
Cor[illegible] miris [illegible] amnis aquis?
Tu solitus Priebus ausus componere inanes
Et [illegible] versus frangere voce truces.
At nunc ille malo Galatheum carmine vexat,
Et sanctum nobis pellit ab orbe virum:

Tu mi ausus Orinli Galatheum tollere ad urbem?
Asperaque in dulcem dicere verba senem?
Tu mi author, Romae montanum ut munera vici
Fumosi ut curram praeferat ille lares?
Aureus ille senex, vitae cui licia Parcae
Intacta ducunt candidiora nive,
Qui nec principibus urbis, nec scilicet aegri
Formidet medicas applicuisse manus,
Quemque avo memorum custos, pecorisque magister
Mandavit sacro summus adesse gregi:
Hinc eat, et fuscas ignota ad flumina Nasone
Pascere cum vili coniuge pergat oves?
Quid si omnis, iuvenumque, senumque est ultimus aevi
Dulcior hybleis alba senecta favis?

Quid si illum rationem quicunque Amaryllida curant!
Huius ad exemplum peccet, ut illa minus.
Uxorem hinc tamen vetulamque, humilemque relegas,
Frigida ut in viduo, ne cubet illa toro.
Quae puras pridem didicerit producere noctes
Et monitis casta est, & proba facta viri.
Sed tu fulminij totius iam nobilis umbra
Et multum insigni conspicienda lyra;
Nec te caeca huius cepere oblivia lucis,
Cum tibi mors avidas iniecit atra manus;
Haec adis, & Priulum cognoscas: nam male nobis
Iandudum in solito versus in ore sonat.

Elegia [illegible] Secunda admonitio ad Galatheam.

Quamque moras iterum moneo Galathee, supremum

Hoc est, quod moneo, plura monere uetor.
Tandem aures monitis, quae non mihi dictat Apollo,
Vana nec Aoniae numina Cirrhae.
Sed Deus ora mouet, Deus, inquam hos edere uersus,
Et fraternus amor pauca monere iubet.
Quamque moras iterum moueo Galeati reuerti
Dum licet ad sponsam, si cupis ipse tuam.
Hoc te Flaminius, Tiberius, et ipse moneret
Si carminis reditus detur ab Elysijs.
Et nunc cunctantem te mirantur uterque
Num certe insanire diceret iste senex.
Num te tenent uanos questus Amaryllidos? an te
Neaeras lachrimulis detinet usque suis?
Ah quanto plures lachrimas effundit ocellis,

Hic iacet in viduo frigida sponsa thoro.
Illa quidem seros reditus defessa querendo
Crudelem incusat terq; quaterq; virum.
Quid me dum solam sine te Galathee manerem:
Et me mei immemorem, degere in orbe diu:
Credebis Galathee dum quid in orbe morares!
Dic sodes, ah Romi quid Galathee tuas!
Rustica sim quamvis, an non tamen ipsa videri
Egregii merui sat placuisse meo!
Non ne ego servavi intactum tibi casta cubile
Cum te Parthenopes captus amore fores!
Scilicet hoc ego, ut te nunc, Amaryllis haberet,
Possideatq; meum scilicet ista virum.
Haeccine pro meritis tantis Galathee rependis,

Premia: cum fida coniugij vicem agis!
Quod si nulla mei tangit te cura salutis
At saltem exigui commiserere gregis.
Qui dum per saltus nudo pastore vagatur,
Heu miser est avidis obvia preda lupis.
Hic & plura equidem audivi Galathea querentem
Sponsam saepe tuam vocibus horrificis.
At tu blanditijs formosae Amaryllis heu heu
illectus sponsam despicis atque gregem.
Oblitus coniugijque tui, sponsaeque salutis,
Pro qua vel fuerat mors obeunda tibi.
Rumpe moras iterum moneo Galathee, supremum
Hoc sit, quod moneo, plura monere vetor.

. N. N.

At nunc [illegible] cepit modo [illegible], vocor
Ignis amor nemini, nec tamen ignis erat,
Quid nunc fecimus? nostrum amicos urere pectus
Nec potuit flammis [illegible] puella [illegible],
Quis locum insidiis dabimus iam [illegible] amore;
[illegible] concretam se [illegible] ignis aqua;
Nulla sua [illegible] nostras extinguere flammas
Non nive, non glacie, sed [illegible] igne [illegible] ..

In Aeneam

Ex [illegible] musas, sed [illegible] tamen [illegible] reporto.

In [illegible] amoenas.

[illegible] tot in [illegible] scortorum [illegible] sunt:
In promptu causa est, nam [illegible] ..

Bernardum Lamidam.

Jacinthi galla liliis. [illegible]
Et [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] & [illegible] [illegible] [illegible]
Et [illegible] [illegible] amicior,
[illegible] collum [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
O [illegible] [illegible] tuum
[illegible] [illegible] [illegible],
Sallata [illegible] lumina,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
Et [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] rubidas
[illegible] [illegible] [illegible]
Quae [illegible] sunt [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
Labella mollicella
Labella [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sanguinei
[illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Tamdemque [illegible] [illegible],
Fac [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Et [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] & [illegible],
Blandum [illegible] [illegible],

Dulciora mi suauia
Sapore cannæ Cypriæ,
Dulciora nectare & ambrosia,
Et dulciori manna,
Quæ si mihi contingerent,
Tum opes possem spernere,
Et [illegible] [illegible] [illegible]
Forma ge[illegible] [illegible]git,
Tunc non [illegible] [illegible]
Nectus amore Veneris,
[illegible] amore femineæ,
Aut nebulæ [illegible] thalamos
[illegible] super iam clarus aduenit
Dura [illegible] uellens [illegible],
Quæ iam mox ammabitur
Adest o tua dulcibus,

Non nigra, aut fugans diem,
Album gratam [illegible]ngere.
Una [illegible] gaudia
Quæ [illegible] non pariter,
Ter me beant et amplius
Iacens in amici gremio
Iungens omnia gaudia
Exercens latus [illegible]
Ut [illegible] moriar amplexus
Una mecum [illegible]
Lenis benigna amatoris
Dulcem ferre gaudia,
Tam somnosi oculi
[illegible] nostri domine
Et somni moriar [illegible]
[illegible] Candida [illegible],

Vimor [illegible] mera [illegible]
Commo[illegible] tur [illegible] meum
[illegible] gme [illegible] undique
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
Si [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] assidue [illegible]
[illegible] optatu et [illegible]
[illegible] propaginem [illegible]

P. Bembi

Quae nuda [illegible] tuo in semper in ore
[illegible] haec [illegible] cu [illegible] sedes;
Nam [illegible] ego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] facias
Sed [illegible] [illegible] tuo in semper in ore
Ipsa [illegible] [illegible] cu [illegible] sedes;
Cum [illegible] [illegible] dat [illegible] [illegible]
Dat Venerem [illegible] et casta [illegible].

De Candida. n. n.

Candida nostri olim gratissimus ardor amantis,
Urbis, et ingenuae gloria, fama, decus,
Ad [illegible] desiderio suo nunc iactat in umbras.
[illegible] bene, multum [illegible] illacrymans
Immemor [illegible] nostri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Ut desolatum linqueret non dubitas!
Ecce tibi vitam, atque animam libare parat,
Huc ades, hinc igitur [illegible] morte redi. [illegible]

In obitum Bonfadii P. N.

Decidit, heu, animae unica cura
in ... et ... et longos extincta per annos
Nunc demum exoriens virtus antiqua relucet
et tu qui docti dux inclytus agminis ante,
Magnanime o iuvenis Grimoalde quis ille, quis esset
tam culto ingenio, possit tam divitis vena
Ostium vestrum, qui verbis exprimat actos!
Lapsus erat miser in culpam Bonfadius, inde
Detulerat patribus, nec crimen ... probarat,
Quid facerent ... [illegible] ... ?
Cogitant, dignum est servandis legibus ...
Inanimis infelix in carcere conditur atro
Nunc ... [illegible] ... peraviserant annos
Omnium amicorum, ... dolor ... acerbus
Vexabunt, ... propere conveniunt omnes,
O pietas, o prisca fides, nos crimine duro
Oppressum, et multi ... non tamen ipsi

Renalensem extremo casu dignatus amicum
Pugnasti precibus, fletu pugnasti amaro,
Si possent leta scriptis, meritque senere
Sit citatur minime dubio sermone relatum
Argento, atque auro multos cupiisse redemptum:
Docta cohors quid agis: turbans nauigat Senis
Spes tua, nata perit, portusque salutis auertas,
Nec lachrymae, nec fundis, ultra desiste precari
Suscipit ingratum studium, studiumque laborem
Extra manet diris sententia iudicis atrox,
Si fiat, pereat factum pater ergo peribit
Horrendum carmen, tamen immutabile, quod non
Frangere vis hominum, non flectere gratia possit
Exprimitur tamen hoc inuito iudice munus
Ut comburatur crepitanti deditur igni,
Tunc se carnifici socio Bonifacius ultro
Mente demum mactans animo inuictus offert;
Ipse ministeriis properis funebris iniquo,

Horribilis rigidam suspendit ad aera securim
Quem tum ah scelerata manu... quam nobile collum
Percuteres! ignoras, et quo te sanguine tinges,
Hic qui prostratum iugulum tibi porrigit, a te
Fortiter expectans extremi vulneris ictum,
Dilectus ex numeris, et molli doctus amicta,
Saepeque cantare versus Musis, et Apolline dignos
Aonio sacras descendens monte Camenas
Atque habitare dare Benaci in litore iussit
Hic iam Romano eloquio, et praecellit Hetrusco
Ciceronianus facundus, dulci sermone disertus;
Haec tu non audis, sed inanibus irrita ventis
Mandantur, amecumque loquor, tu parcere non suis
Eximios, humilesque etiam discrimine nullo;
Sic nimium est superis, invitum fata ingeminant
Fixum erat, ut damnatus, et acri iudice victus
Bonfadi ante diem Ligurum moriare in urbe;

Urbs preclara viris, urbs classe insignis et armis,
Barbaricis gentis imagine decorata trophaeis;
Jus nostrum a morte, aut bellum auctus amicum:
Non tamen obscurus perit, aut ingloriis extant
Scripta viri, quae posteritas mirabitur omnis.
In quoque in historiis seros memorata per annos
Genua florebit viridi cum laude, et ab illo,
Quem tu extinxisti, tibi lucida gloria surget;
At tu cui miser extrema Bonfadius hora
Aspersam lachrymis misit per scripta salutem
Flos Ligurum Grimoalde tuae decus urbis, et oris;
Et vos, o phoebo sacri, studiique decoris
Egregii iuvenes mecum iterum dolentem
jam sat honorifico celebrastis funera fletu,
jam satis officio satis attribuistis amori,
Nec nostrum studium, pietas nec vestra labbit.
Sed clarorum hominum semper meminit ab ore,

Et quas aut̃ tuae correptus morte meamini
Officio, studioq͂ pares persoluere grates.
Ex quo certam̃ tenditur altum celsis ad auras,
Has ani perpetua nobis cum laude remandat
Forsitan dixit erit, vel iam est multisq͂ requentur,
Viue diu studiosa manus, doctaq͂ Mineruam
Excolit, quae nectar diuino nectare miscet
Tatius et aeternum tribuet per saecula nomen .. ..

Benedicti Manzolij.

Dum mitis vestri mihi redeuntis amicam
Sidus parua licet munera, adire meam.
Tu dabis illa animo, aut humanam ornatus aurem.
Foelices nobis mi mora parua fuit;
Sed si tibi tali dignaris munere quere
Anchoram haud vana forte iniunctis ope;
Per dominam, exemplo poterit nam credere nostro,
Quam firme dederint fata docere moram. ..

Ad Hylarium Venturam.

[illegible] amabilis puella charior,
Sive mihi [illegible] es
Vita o mea Hylari & amor, & solatium.
[illegible] lepidissimi,
[illegible] amor, mihique carus integre,
Doctrina & admirabilis,
Tibi me amabilissimis modis, ita
[illegible], non ut ipsa mors
[illegible] queat animum meum dividere!
O me beatum omnibus
Beatiorem, si modo superi annuant
[illegible] vivere, ut mori [illegible]
Tecum, o mea mihi [illegible] charior
[illegible], et o anime quod cor meum [illegible].

[illegible] numeri [illegible]
[illegible] ingenio, [illegible] mors [illegible]
[illegible] [illegible] esse [illegible])
Videat [illegible] morte [illegible]
[illegible] pulsa [illegible]
[illegible]. Contra [illegible]
[illegible] Lachesis [illegible]
[illegible] indigna [illegible]
[illegible] fluminis [illegible]
[illegible] Dei
[illegible]
[illegible] hominis [illegible] Dei.

[illegible] Zancirolus [illegible]

Ad mag[ist]r[u]m Iacob. ... [illegible] carmē.

Es magis pulchrū se praebere quam ...
... mandā sua [illegible] gratum
... [illegible] singulas hominū [illegible] et
Nosere mores;
[illegible] morumbus; ... [illegible]
Non datur, ... [illegible] omnisque [illegible],
[illegible] quaerimus ... [illegible]
[illegible] nonum.
Que magis [illegible] faciant q[uae] [illegible]
Et magis [illegible] discere,
Que [illegible] ad sydera, fructuosa et
Commoda reddā.
[illegible] Hetruscam
[illegible] posito
[illegible] miserimū
mīseriā [illegible] noli.

Crimens [illegible] ut [illegible]
Villiam, sic Vermo [illegible] canimus
[illegible]
Carmina condas
Non [illegible] Phoebū aut [illegible]
[illegible] aut Pierides [illegible]
Voce Hetrusca, sed [illegible];
Circumlaurum
Laurum [illegible] nouē sorores
[illegible] dant, [illegible]
Que [illegible] propere [illegible]
Tempora cingunt.
Quare [illegible]
Iam [illegible] amicus
[illegible]
Sint tibi curae.

Ad Jacobū Polanū Panciroliū Vincētii Guidi Panciroli

Epistola.

Postquam Antenorea Polane recessimus urbe
Extimū ardentes nubes circumdedit orbem
Solis, & adversum respirans lenius aura
Ecce iter celeres cum flagro Auriga sonanti
Egit equos longo volventes tramite currum.
Exoritur pulvis, quem sicco lintea ab ore
Detergunt, pingues nostrum linquimus agros,
Bambanum, Turres, Vitreas Athesis undas
Obstinate lato deducens flumina cursu.
Cum levis exorta ros circum spargit Eos.
Hoc cisij celeri cursu sub tegmine noctis
Sumimus, & somni a Rege Bacchione vetito
Ad Vicentinam qua advolvimur urbem.

Hic nos Christophorus Stad[illegible] mihi cognatus ante
iungens & hospitio Rostochi excepit, amici
Suavissimus [illegible] pyra bone mente:
[illegible] pane [illegible] memoria quieta
Transivimus [illegible] nos excipit, alteram
[illegible] fons [illegible] lavamus
Postque exempta fame multam ad colloquia noctem
Traximus, hinc grati renovamus membra sopore,
Et [illegible] primum se sed [illegible] nostra, [illegible]
Sedi equo, & Cassi porta [illegible],
Sed [illegible] cursu, [illegible] minus ille
[illegible] incurrere casus.
Tum nimis audax [illegible] comitioni clamo;
Et [illegible] ire, socialem moveo
Quemque suo gressu compono, atque inter eundum

Ridenda hic recitat, carmen canit [illegible], sed ipse
et quemque quem laudat ex tempore [illegible];
Et studio [illegible] novis addidit [illegible].
Hic [illegible] dum [illegible] inopernus [illegible], caballus
Excutit [illegible] sed cum [illegible] [illegible],
spectantes [illegible], [illegible] iocantur
esse sonum, doctique rogant [illegible]
judicium. Verum [illegible]
[illegible] et [illegible].
Nunc ad certamen [illegible],
Non nostri [illegible] quae cuspide omnia [illegible]
Rustica, ingenti [illegible], [illegible]
[illegible] prima, [illegible],
[illegible], ut amor [illegible]
[illegible] animo [illegible] tempore segnes

Carthula villa [illegible], somnumque evadere [illegible].
[illegible] medium [illegible]
[illegible] ascendentibus [illegible]
[illegible] properemus [illegible] ad urbem.
Saxonia per [illegible] [illegible]
Domus [illegible] Bohemi, [illegible]
[illegible] nobis [illegible]
[illegible] amicitiae [illegible]
[illegible] ad [illegible] in urbem,
[illegible] omnis nos excipit inde [illegible]
[illegible] iubet, [illegible] comis [illegible]
[illegible] ducens [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] animalia [illegible] figuris

Omnibus expressis referunt, hic cernere cernis
[illegible]m, nec non [illegible] assumere gemma [illegible]:
[illegible] onic, lion, [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] quoque deum, Venere & Pallada, [illegible]
[illegible] [illegible], ita sunt hec secta labore
[illegible], mox ut graphica omnia credas;
inde domum [illegible] remeamus, curaque [illegible]
[illegible], & [illegible] revocamus membra [illegible].
[illegible] [illegible] mox urbem, atque [illegible]
[illegible] nec [illegible] [illegible] arma
[illegible] aspirant, & [illegible] grata [illegible];
Ergo [illegible] [illegible] lacus limosi [illegible] unda
[illegible], saxo [illegible] [illegible] cardine [illegible]
[illegible] nobis factus est obvius omnes
Quem [illegible] [illegible] est [illegible], [illegible] [illegible] [illegible];

Pernicies, certat aut contraiter ardua pietas,
Angelus, & Daemonis Mendax, Mors, scurraque Daemon
Justitia & Currus columna, Amor, atque Imago
[illegible] moderamen, cuncta hinc euolat, ille serenu
[illegible] rogat, qui nos struxit, ego dedi [illegible]
Respondet iuris, meliora volumina, causas
Cuius recte possis defendere replicat, inde
[illegible] nostrum [illegible] horis, sumus conuertimur, autem
Quod reliquum est temporis consumimus in reuocandis
[illegible] horis Dehinc nos lux quarta resurgens
[illegible], ad [illegible] properemus, ocius urbem
[illegible] hic [illegible], miscemur cunctis, timemus
incauti ne quis alii [illegible], attamen omnes
[illegible] ad pulchram Leidi venimus urbem.
[illegible] in hospitijs socij dum corpora somno

Tradunt, ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Carmina [illegible] Venusina scripta camena
Ne iuuenem ingenium torpescere, ne ut [illegible]
Musarum rudior fieret cantus, nunc longo
tempore dimissum iuris dum [illegible] [illegible]
Hoc igitur studij tibi sint monumenta, meique
Rolande interea teneas hoc pignus amoris. —

Finis.

Tumulus.

Latronis corpus sublime putrescit, at infra
Noctes atque dies [illegible], heu [illegible],
Flamen humi iacet, at [illegible] migrauit ad edes,
[illegible] ubi celesti pascitur ambrosia.
Corpus utrumque est, [illegible] [illegible], [illegible] ille,
[illegible] [illegible] animi causa fiere [illegible]. —

Christiani Leonardi.

Laelio Rheynaldo nob. Flor.mo

Fecundisque iam [illegible] agris, & dextra sacro
Rebusque omnibus [illegible] a solis ignes
Ad [illegible] [illegible] [illegible], utrimque [illegible]
Transmissum hoc animo [illegible] scilicet excidit omni
Quandoquidem occuluit [illegible] lumine Phoebi
[illegible] integris [illegible] cornibus, ex quo
[illegible] aves longe [illegible] oblitus & [illegible]
Haud secus ac [illegible] mero [illegible] ore [illegible]
immemorem hauserit [illegible] gurgite undam.
[illegible] agri iam [illegible], iam iam [illegible] voluptas
Autumno fugiente, hyemisque instantibus acris
Temporibus, atque mox [illegible] ex orbe [illegible]
[illegible] horrensque gelu, glaciemque, nivesque

Et boream informes uernam flammine campos.
Tolle moram, & te nasci sub, ut ne luant amicas
Corrumpant uxorius nymphas, & flumina grata.
Ne uetior mi amice sim, mi charé putandis
Te nunc incunabilisque tuis, caelisque, tuisque
Nimirum sermone maleuolo, & ocius compos
Socratica magni quo & sublimi [illegible]
Ambrosie [illegible] studiisque opera [illegible]
Assiduo tibi, dum se [illegible] edisceret [illegible]
Virtutem exoptes, cuius communione separ,
Ac uallo, munitus quod longe confirmat alienus
Solita obsessum [illegible] spe [illegible], mediisque [illegible]
Spernis, atque miror, [illegible] inter arma [illegible].
Quin etiam si [illegible] [illegible] [illegible] arcum,
Egregie hanc uincis, clarus & [illegible] [illegible],
Nil inhumane, aut [illegible] [illegible] fulgentis aeternum,

Sint dites gemmas, et murice tincta rubenti
Vellera mille latos, flavent cui messibus agros
Et quodcunque aliud commendans turba popelli
Suspicit a volucri dextram hera, quod habere pudendum
Esse malum atque ignominiam taxaris oportet,
Esse si fuerit, quisquis possederit expers. ... ...

Dialogus Monachi et Iuvenis.

Mo. Mi iuv. Non mihi gemma ceu, et decor ornat:
Cur a me monet [illegible] non sit amore [illegible]!
Iu. Non haec nostri patres, alii nigra nobis amantur.
Quae nigra sunt fugio, candida semper amo.
Mo. Hac sub veste nigra niveam tamen aspice carnem
Quae nigra sunt fugias, candida membra pete.
Iu. Carnalis monito, quem fas offendere non est,
Hoc velum sponsam te docet esse Dei:

110 Dinonam [illegible] dinonam [illegible] culpa
+ Ingreditur virgo nuda cubile viri. Ab. intrauitque tuum
11 Si careat uitio tamen audita non vere esse. da [illegible] thori.
Pendebit [illegible], nec mea culpa minor.
:110 Culpa quidem sed culpa leuis, nos esse fatemur,
Est hoc peccatum sed veniale tamen.
.10 Uxorem violare viri grave crimen habetur,
Quo grauius sponsam violare Dei.
:110 [illegible] nostrum sancta ratione furorem.
+ Hoc unum quod [illegible] angues [illegible] [illegible] ... Ab. Garrulo [illegible] uer [illegible] superata [illegible]

Simonij autoris.

Spartanam ut audit [illegible] Bellona, [illegible]
Arma [illegible] corpore [illegible]
[illegible] armi[illegible] [illegible] uma dearum
Sunt etiam [illegible], sunt [illegible] Dea ..

1

Al M.to Rev.do Sig.r P.ron Oss.mo [illegible]
Sig. Ottavio Baldassecchi [illegible]

[illegible] antiquissimus.

Italia bella, ed infelice

Quando colei, ch'ebbe di bella il vanto
Per colpa sua mirò distrutte, ed arse
L'alte mura di Troja a terra sparse,
E volger armi, e correr sangue il Xanto:

Infelice beltà! se d'odio tanto
Dovea il mio Amor contro me stessa armarsi:
Disse, e le chiome d'oro all'aura sparse,
E turbò gli occhi di sdegnoso pianto.

Tu ancor Italia mia piangi, e sospira;
Se di vaghezza a Te maggior, nè uguale
Terra non bagna il mar, e il sol non mira.

Poichè il tuo bel solo ad accrescer vale
I danni tuoi, e de nemici l'ira.
Così grande beltà sempre è fatale

[illegible] [illegible] vir antiquissimus.

Sopra l'immacolata Concezione
di Maria.

Sonetto.

Chi è Costei, al di cui capo intorno
D'auree stelle immortal corona gira,
Che da begli occhi e lume, e grazia spira,
E di lucente Sol ha il manto adorno?
Chi è Costei, a cui l'argenteo corno
La Luna sotto il piè piegar si mira
Sotto il robusto piè, che frange l'ira
Si infesta a noi dell'Angue antico a scorno?
Chi è Costei, cui contrastar non osa
Il reo furor delle rubelle squadre,
Ch'ella di esse è più forte, ed animosa?
Questa è mia Figlia: allor disse il gran Padre;
Riprese il Santo Spirto: Ella è mia sposa;
Soggiunse il saggio Figlio: Ella è mia Madre.

13
6

78
64

84
41·7

13

78
8
-5

Doctrina Naturę discipula.

Ars est, credere mihi, naturę filia magnę,
Quin est duntaxat candida discipula.
Et quantum nos debemus doctoribus omnes,
Tantum ars naturę debuit usque suę.
Unde datum est etenim defendere frigore corpus
Vestibus? Unde domos ędificare datum?
Natura ingenio natura ostendit et arti,
Cum pelle intexit, egit in antra feras.
Compulit hęc hominem fecundę in viscera terrę
In summi hęc hominem sustulit astra poli:
Philosophia suas hinc ut deceserit omnes,
Hinc omnes vires Astrologia suas.
Quid se igitur [illegible] sibi pulcra scientia jactat?
Quidque [illegible] quod non senserit ~~amores~~ incus habet?
Nam si homini natura dedit cognoscere rerum
Causas, unde artes ortum habuere suum:
Cum tamen his orbus sine noxa vivere posset
Personamque hominis sustinuisse suam;
Dicant adeo incautam nullas monstraret ut artes
Videndi sine queis esse homo desineret?
Excute te, totum vero totas [illegible] morum
Quam Severas artem constituere viri.

220
81 - 6 1320
126
60
220
17694 | 160 94
17914 | 1712
160
191
160
314
160
154

1184000 | 11
10763
7/40

160
37
1120
480
5920
1184000

10763 | 160
1120
1160

740 | 67 - 43 2/11

104 6
160 1095
960
1160
365

170 - 05
10 2/7

10400 | 90
10400
210

10400 | 9
10200
940

77
78
82
237 | 8
237. 79 - 1080 | 114
98
100

Causarum dicendarum mos antiquissimus.

Adriaci Patres, quorum sapientia sacra est,
Templa brevi pateant tempore vestra mihi.
Hoc unum quaero: nihil & nihil amplius oro.
Dicite: quo lis est tanta diremta modo?
Nam nos tunc multam noctem vigilasse frequentes,
Non vana hoc nobis nuntia fama tulit.
Ac voluit illa etiam, studiis se denique tantis,
Torserat ingenium, imposuisse modum.
Nempe etiam in Veneto causas orare senatu
Mos est a priscis ductus et iste viris.
Quin cum pro rebus, quin cum pro tempore multa
Quae mutata extent, quae addita judiciis;
Hic dicendarum causarum ita tradita forma est,
In cunctis eadem constet ut illa locis.
Sic inquam Romae semper, sic semper Athenis
Causa est verbo quolibet acta foro;
Seu quis de probro, seu quis de crimine litem
Velles, de externis sive movere bonis.
Nec, si scriptis scripsisset talia quisquam,
Judicibus tacitus ipse, legenda dabat:
Sed qui scripsisset, vel qui reus esset, habere
Judicibus coram debuit illa suis.
Sic scripta Isocratis vel ab ipso dicta, vel illo
Sunt, pro quo causam scripserat Isocrates.
Sic Lysias scripsit recitanda clientibus ipsis;
Sic alii, quos tum Graecia terra tulit.
Singula quid memorem? fastos primaevaque mundi,
Ni grave, siqua vocat, secla legenda cape.
Vel cum mortales habitabant rure coloni,
Et quos singula gens junxerat avita casas;

Vel cum cœperunt pagis circumdare muros,
  Audire officium judicis ausus fuit.
Et bene; nam nemo quisquam tunc scribere scibat;
  Sensusque edebant scilicet ore suo.
Nimirum hic etiam, fuerat quæ provida ubique,
  Natura ostendit utiliora prius.
Mansit at hic usus pariter post oppida structa,
  Postque reperta illis prima elementa citis.
Quin fuit et tempus quondam, cum nulla minda,
  Nec fora ponendis litibus ulla forent;
Cum disceptator porro resideret ad urbis,
  Auditisque reis illico jura daret.
Nec senis hunc habuit vel barbara natio morem;
  Sed quam composuit moribus ipse deus;
Sed quæ nil legum ipsa tulit, verum omnia ab ipso
  Omnibus accepit jura verenda deo.
I nunc; nec dic, sed scribi præcipe caussas;
  Si modo plus homines, quam deus ipse, videint.

Venetiæ

Pyrus et cucurbita

Creverat immensum festina cucurbita pondo
Annosam ut tegeret obrueretque pyrum.
Mane pyrus solitis jucundè lumina tendens,
Conspectisque super frondibus attonita
Ah quis es? inquit. et hunc grandis tibi scandere? quisque
Contigit? immo ubinam, dic, tibi nuper eras.
Nomen fata dant, tristis, inquit, mentibus ignota
En humili adveni te prope nata solo.
Tum pyrus, at ego tredenis sum tantula ab annis
Exagitata notis, exagitata gelu.
Sed bene; namque tuus quoniam cito crevit in annos,
Hoc citius nostro sic ipsa in annis erit.
Hoc illis quadrare potest, qui dicere malunt.
Quæ cito proveniunt, hæc cito dispereunt.

Cedrus et Pyrus.

Uno eodemque die quidem conseverat olim
Frondentemque cedrum, pomiferamque pyrum.
Utraque crescebat, sed non æque utraque: cedrum
Crescere vix dixis. creverat alta pyrus. ^ inquit quid manet. Ut
Sed tu arcres ferme frondesque prostantemque — Debat sua poma colono
Perderet autumno progrediente pyrus; — Altera nec flores alter, sed
O ego, cedrus ait, tandem unica sum demum hera, — ut labat.
Quæ vireo una, etiam cum fera sævit hyems.
Quin te pondus iners nostri, pyrus incultis, hortis,

Hoc illis quadrare potest, qui scribere malunt.
Quæ sero fiunt, sunt minus utilia.

Venetiæ

Stat vetus, et nullo concussa Urbs temporis ictu,
Delubris longe splendida magnificis.
ex urbe
Hic Martem credas migrasse ex urbe Quirini,
Hic ex urbe illa Palladem abisse sua.
Sed talem ipsa sibi gemmis facitque senatum,
Palladi ut et Marti turpiter arma cadant.
Non belli asperior studiis, non artibus ulla
Pacis cara magis: utraque summa tenet:
celebri　　　　　　seris
Jam Roma semper, claris et major Athenis,
Moenibus est nullis quam diuturna magis.
Venetiæ hæc, ais, est.... et in altam instructa paludem,
aeternas　　effugiasque
Ut tales damnes despiciasque Locos.

Venetiæ.

Quidquid Romæ olim, quidquid fuit utile Athenis,
Id sibimet Veneti proposuere Patres.
Quid peregre ad Reges missi populosque remotos
Congessere domum quidquid ubique fuit.
Sic Veneta adversis rerum immersabilis undis
Urbs stetit, atque etiam stabit in omne magis.
Namque id Concilium quo non sapientius ullum
aut usquam
Est, erit, atque lingua maximo in orbe fuit,
Omnia quæ a Graiis, Latiis, unde unde recepit,
Usu longo auxit, artibus atque suis.
Nimirum non fortuna, nec sponte Locorum
Non nempe ingenio tantum nec sponte Locorum,
hominibus crescimus ingenio
Ast abunde auxit nomen et imperium.

Literarum studia secessum amant, et commentationem.

Ocium coeli speculator audax,
Alta dum magni notat astra mundi;
Ocium terrae vigil ac vagantum
Mensor aquarum;
Ocium poscit sapiens, in imo
Quaeritans verum latebrisque tollens;
Ocium musae jubent procul ab omni
Urbe frequenti.
Aut super Cyrrham Pieriumve pulsum,
Aut in umbrosae Heliconis oras:
Unde magnorum ingeniosa manant
Carmina vatum.
Quid loqui in turbae subito vel acrem
Rhetorem tradis? cave, ne eloquentem
Censeas crebro temere obloquentem, et
Monstra crepantem.
Quot enim fundet minus apta causae
Atque personae, si quidem occupatam
Lingua praecurrit minime decenter
Garrula mentem.
Nunquid ingenuus animus tumultus
Et ferat turmas variasque voces,
Quasque jurgari solet aestuanti
Turba Theatro?
Nobiles quisquis veneratur artes,
Oderit coetus strepitumque cultor
Sive musarum nemorosa passim
Atque sequentum.

Namque sic brutum pariter per omne est
Fusa mens corpus, velut una pulsis
Barbitos chordis, tenuibus resultat
Pulsibus illa.

Sive supremum caput occupavit,
Ubi stant aures, oculique, portae
Ceu patentes, exteriora quaeque
Cernit et audit.

Nec sibi semper valet esse praesens,
Atque res omnes adeo cavere,
Nil ut a rebus sibi tunc agendis
Immemor erret.

Iusti, in caelo Plato qui insalubri
Et procul degit populosa ab urbe;
Unde naturae foret atque veri
Non levis auctor.

Sed domi gnarus etiam Pericles,
Illa quae in Lunas humeris coronas
Mitteret, constans studioque sensim
Fulmina audit.

Sic Fabii prolem, vigilesque noctes
Et fuga a turbis studiumque saevis
Semper intentum populi furentis
Iura regentem.

Salubre esse ingenia praegnis
inconstantias

Sunt quidam ingenio tam magno, ut nil magis unquam,
At tam quidem vano, ut nil queat esse magis.
Quas non principio laudare omnibus artes?
Quam non, ut nullam plus videantur, amant?
Hac postquam sanctis, et vita est jam certa tenenda,
Nativa abscedunt et levitate sua.
Philosophia placet? nunc Crantora, nunc Epicurum,
Nunc Heraclitum, Democritum ve colunt.
Eloquio gaudere? en Quintilianus, et omnes
Uno volvuntur tempore Rhetorici.
Vatibus esse lubet? jam Flaccus cum Lucino,
Postea Minturnus, similiter inde alios.
Hic libroque locoque legunt ex ordine totos;
Sed nunc hos, hos nunc, jamque alia, atque alia.
Unde fit hoc, quaeres? dum nescius. id scio, ferme
Innasci sanis ingenia ista locis.

Insalubre cælum ingenia progignit tarda et inertia.

Sunt quidam ingenio pariter cum corpore tardi,
Sic ut nil gelidum tardius inveniam.
Sus rigidus, caput obstipum, frons nubila, desse
Palpebra, lingua haerens, lividus ore color.
Mens bruta, stupor, quam non excitat ulla voluptas
Discendi; non laus, gloria, magnus honor.
Urgeres etiam scutica; non proficis hilum:
Adde preces; quaeris: omnia vana cadunt.
Quis scit, an hi subeant, nullo pergione sonante,
Multo vicinas imbre cadente domos.
Quis scit, an assiduo tandem didicere magistro
Quatuor in digitos dinumerare suos?
Sapit homines isti? Vestitu homines habituque:
Sed tales gremiis nati aliisque Locis.

[illegible]

Sapiens Indisertus

Viderat effigiem mira felicibus arte
 E pario sculptam marmore forte puer.
Philosophi est veri facies, quem vivere credit,
 Et nonnulla adeo dicere velle sibi.
Accedit, pedibusque haerens, animoque recludit
 Nequaquam audire aliquid et tamen ille putat.
Sit pronior, propriorque sonos haud accipit ullos:
 Provenire agnoscit, nec tamen ipse suum.
Cum vatis auriculas collecta sorde strepentes
 Non nebuli voces cernere posse sibi:
Proximus arrectam magis et magis admovet aurem;
 Auscultansque ullum non capit aure sonum
Heus tandem serius, dic quaeso elatius inquit
 Et simul in pectus irruit ille senis
Corruit effigies, tantoque cadendo fragore
 Dedidit ut fugiat nunc quoque credo puer
Rides? Hermae tibi dictum hoc, qui e sinu quieret infans,
 Quod sapis, hoc aliis tradere voce negas

[illegible]

Eloquentia in cumulo [illegible].

Orator Insipiens

Epigramma

Personam tragicam vulpes ~~con~~ adspexerat olim,
Obstupuit, tremulo substitit atque pede.
Aiacem, ~~[illegible]~~ magnumve fuit, ~~seu~~ an cerneret Pyrrhum
Aut erat Aeacides, quo duce Troja iacet.
Attamen adrepit tacito vulpecula passu;
Et stupet in magna fronte supercilium.
Miratur nigros oculos, nigrosque capillos
Quaque stat hirsutis horrida crista iubis.
Singula dum lustrat, deprendit denique larvam:
O species, inquit, quanta caret cerebro!
Rides? nempe tibi dictum hoc est, qui ore rotundo
Splendida verba sonas, praetereaque nihil.

Finis

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Eloquentia in populo triumphat.

Quæ regis dictis animos furentes
Saxaque extorques populis faucesque,
Omnium vere domina et regina
Gratia fandi;

Illa non Persæ domibus superbis
Orta nec regiis Macetæ Philippi,
Sed Athenarum beatæ nata semper
Floruit urbe.

Hic suum regni decus atque cultum
Judices inter, celebresque coetus,
Inter et rebus trepidis petentes
Consilium alumnos.

Ergo semotæ, mutus ut judicia,
Vulgus emittens reliquus licebit,
Quæ nihil debent, neque vero tractant
Agita procella.

Concio nostram moderatur artem;
Nostra nascentes hominique lites
Atque confirmat subitis timentes
Commoda rebus.

Ergo quid præter sua, quæ per omnes
Propositio casus? prece qua, vel arte
Tanta componet, meditata verba
Scripsaque promens?

Non enim semper, neque quo putamus.
Accidunt ritu, varios sed uno
Saepe res sumunt, Jove sic volente,
Tempore vultus.

Immo quae tantis fluitat procellis
Huc que iactatur, varijs et illuc
Fluctibus navis subito in parenti
Pressa dicato;

Quam cito et quanto populus tumultu
Saepe vexatur, solidaque prorsus crebro
Mente turbatur, sibi quid propter,
[illegible] Nescius ipse?

Vidit haec olim sapiens juventus,
Quae diu nomen tenuit Latinum;
Quaeque tandem nimis validisque Graecam
Viribus auxit:

Quae nec ad verum nisi sera curam
Nec nisi hac prorsus sapiens ab arte
Ibat, ut posset subitis cavere
Promptus periclis.

Hujus hinc artis tot habentur atque
Jam vel in rerum celebranda tempus

In C. Gracchum ad fistulam dicentem

C. Gracchus Orator sui saeculi eloquentissimus ad fistulam dicere solitus erat.

Romanos inter florebat rhetoras olim
Et populari aura Gracchus et eloquio.
Huic, coram populo quoties is diceret, usque
Post eum tibia erat servusque eburneola.
Quo tibi ebur? tecum leges fer, Gracche, sacratas.
Cum populo ad durum fistula nulla juvat.
Ille autem linguaque ardens animoque feroci
Uno clamabat plurima saepe tono.
Hoc ut vitaret, tibicine dicitur usus,
Incineret varios qui praeeundo modos.
Sic et torrentis, quod erat nota certa furoris,
Et plebis dominus tempus in omne fuit.
Quem sua non potuit, mire humeros musica frenat.
Nempe nihil prodest musica rhetoricis.

In C. Gracchum ad fistulam dicentem.

Cum tu declamas, semper mihi stridula, Gracche,
  Tibia nescio quę ferentit auriculas.
Vix toga composita est, vultusque silentia mutus
  Iam iam dicturi nunciat, illa citat.
Illa citat, quoties vocem tu attollere debes,
  Et quoties vocem deprimis, ante citat.
Esne rogaturus? sonitu citat illa rogantis.
  Esne minaturus? jam citat illa minax.
Quidquid es acturus demum, citat illa loquendos
  Pręmodulata tuos atque secuta sonos.
Gracche, quid hoc? vocis flexus ut temperet, inquis.
  Planipedem at mimum te tua Roma putet.
Vin' utrumque malum vitare et rhetor haberi?
  Tolle uni, aut potius clystere. Gracche, potes.

Minerva sapientiae Dea musicum instrumentum a se inventum frangit.

Mercurium audieras, Musae, Phoebumque Minerva
Organa discipulis repperisse suis.
Nec mora. non uno, veluti Cyllenius, ore,
Sed vario eximium tale quid egit opus.
Quot sunt Castalides, quot sunt Sirenes in axe,
Illa tot edebat tibia clara sonos.
At dum pertentat, liquidasque dum concipit auras,
Dum digitos tollit, et premit arte leves;
Indignata suum tam nobile Virgo repertum
Dicitur, et miros dissoluisse modos.
Causa quidem incerta est; ~~alij~~ nam pars fregisse ~~videtur~~ putavit,
Quod sibi virgineae laese intumuere genae.
Pars quod nil sollerti studiosae fistula menti
Proderat. et mentes sedula Pallas ~~colit~~ alit.
At sive haec, sive illa valet, sive utraque causa;
~~[illegible]~~
Aut nocet, aut certe tibia inepta jacet.

Sua cuique eloquentiæ numini musica Ϊtrans. in:
strumenta sunt.

Quis Deus eximiam fandi celebratur ob artem,
Musica qui digitis non gerat arma suis?
Afflat Calliope lituos pleno ore tubasque,
Parnasique movet cetera turba fides.

Tibia Mercurium, Phoebum sua barbitos ornat;
Gaudet et invento numen utrumque suo.
Pan ipse, Arcadiis colitur qui carminis autor,
Ipse suos calamos gestat et inflat opus.
Omnia dissona sunt; sonus attamen editur unus,
Quam nempe eloquii sit sibi junctus honor.

Musica eadem quæ Sapientia. relaxans.

O quam magna trahunt facundæ munera linguæ,
Lartaque verboso Laurea clara foro; Ires inter
Non ego, consonnas alias puer, horreo, aut arceo;
Sed ne sordescat Musica forte tibi.

Quæ nunc nos inter grandis facundia regnat,
Musica jam vero nomine dicta fuit.

Quin si rite voles priscos evolvere fastos
Ars nulla in magno paruit orbe prior.

Mira loquar, sed vera tamen: quæ maxima habemus
Nunc bona mortales, nemo, nisi illa dedit.

Aspice, quæ mundi fuerit natura recentis,
Quamque feri mores, diraque barbaries.

Per scopulos passim perque invia rura trahebant
Inque cavas miserum corpora fœda specus.

Singula quid memorem? non [illegible] ulla,
Non Ceres, non Bacchus, non [illegible] agebant.

Nec sic accipitrem timidissima [illegible] columbæ,
Nec sic [illegible] Leonem, nec timet agna Lupum;

Ut genus inter se hominum tum omne pavebant
Miscebantque truci [illegible] dura manu.

Terreor admonitu. Minus [illegible] ore Leones,
Et minus [illegible] hominum tigridibus asperæ erant.

nam foedo deterruit impia caede
suaue ferox mollijt arte genus?
imbuare vera mire; fidibusque canoris
Quale dii dederunt, nos quoque ferre decus.
Ille truces homines incultaque pectora cantu
Lenijt, ingenium perpolijtque rude.
Ille ita silvestres populis adduxit et antris,
Et firma tandem junxit amicitia.
Quicunque ergo putat nostram sine viribus artem,
Desinat: haud animos commovet ulla magis.
Hac quondam Amphion Thebanas condidit arces
Et portas habuit quas Lyra facta dedit.
Hac clara conjugibus sunt connubialia jura,
Quaeque vagum Venere continuere nefas.
Hac a privatis seperarunt publica rerum
Commoda; sacra hac sacra, profana locis
Hac post glandes, hac et Cerealia primum
Tri rude cunxerunt semina nixa solum.
Quid referam dictas grato modulamine sortes?
Quid quae poetijs gratia parta modis.
Quid referam immotas celsis de montibus ulmos,
Duraque percussam saxa secuta Lyram?

: relaxans.

Cantorum fuit hęc quondam sapientia, blan-
Ducere quo vellent aspera quęque sono ret inter
Ipsi etiam manes, ipsum illacrymabile regnum
Ingemuit querulas voce movente fides:
Eurydicemque, nigris quam jam summerserat undis,
Elausum cithara restituisse ferunt.
Tunc nec captavit fugientes Tantalus undas,
Nec corpi Tityus sensit, ut ante, jecur.
Exit in immensum, mihi crede, potentia cantus;
Claudit in angusto nec sua gesta loco.
Incipe. ne dubites. Labor hic tibi proderit olim;
Quin si urgebis opus, proderit ille brevi.
Mollius os certe tenerum balbumque resolves,
Inque aptos melius usque loquere sonos.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Æsopus arcum publice relaxans.

Senserat Æsopus, nucibus cum luderet inter
  Longævus pueros, se male dente peti.
Nec mora; derisor, non deridendus in ipsa
  Laxavitque arcum deposuitque via:
Atque ait, heus sapiens, age dic, dic denique, quidnam
  Fecerim ego. quid sit? dic age, dic sapiens.
Concurrit populus: torquet sese ille, nec arcus
  Laxati causam pervidet ille tamen.
Succumbit demum. Victor tum Æsopus, ut arcus,
  „ Si nunquam cesses tendere, mollis erit;
At si laxaris, cupienti erit utilis usque,
  Sic defessa levat pectora ludus, ait.
Hoc illis dictum est, qui nos hic ludere nolunt.
  Si cui usquam, hic fessis debet adesse jocus.

Æsopus publice ludens.

Æsopus pueros conspexerat eminus olim
In media nucibus ludere forte via.
Nec mora; continuo turbæ sese insulit illi,
Utque puer, cœpit ludere et ipse senex.
Gaudebant pueri, positasque ex ordine glandes
Frustra Æsopi oculis et nuce sæpe peti.
Gaudebant illum quamvis certamine verso
Non tamen evictas tangere posse nucesque.
At præter qui ibant, restabant protinus omnes
Mirantes tanti talia facta senis.
Ex illis quidam, sic ut qui luderet illum
Audiret, pudor! oh! sic repuerascis? ait.
Hoc monet exemplum, ne quis joco publicus edat:
Præcones concit stultitiæ ipse suæ.

Risus dedecet virum gravem
ex Platone.

Ridentes Superos non raro inducit Homerus.
 Proh damnanda hominis sacrilegi impietas!
Atque neque mortali cuivis sunt danda. cachinnos
 Tollere, ventosum non nisi vulgus amat.
Vir gravis et sapiens est omnibus altior istis:
 Utque animum, vultum sic gerit usque suum.
Hunc nunquam tristi nimium nimiumque serena
 Atque cachinnanti fronte videre queas.
Huic nullum excutiat quamvis sors prospera risum;
 Huic nullam excutiet sors mala lacrimulam.
Vir gravis et sapiens nec cernere ludicra curat:
 Rupta theatra una plebe fremente sonant.
Altera nempe animum nec sentit habere; sed alter
 Credit in humano corpore se esse Deum.

Natura et [illegible]

Non ego doctrinas ausim exagitare severas;
armaque pro ludibus falsa movere iocis.
Confiteor, si quid prodest, nunc vera fateri;
atque homines debent
~~par est, per homines~~ seria quaeque sequi.
Illud ego moneo, non seria semper agenda;
Vivendumque uno tempore in omne modo.
Non etenim semper pluviales Sirius agros
Urit, at est, pluvio cum Jove terra nivet.
Aspice, quam segetes nunc multis imbribus altae
Extollant udo culmina recta solo.
Nos miseros, si non extinxerit Jupiter aestum!
si exuri arentem sole siuisset humum!
Ergo aderit tempus, ~~ac~~ segetes cum fronte severa
maturas tandem colligat agricola.
Ergo aderit tempus, cum messibus horrea largis
Defessus tandem compleat agricola.
At quota pars tamen illum ditat? maxima vestit
danda igni, putris maxima danda solo.
Nimirum ipsa etiam ludit natura, neque omnes,
quas edit, graviter res agit illa suas.
Suspice, quam ramos hinc arbor fundit et illinc.
haud quot habet frondes, poma tot illa gerit.
Sic quae fert tellus, homini non omnia prosunt.
plurima nilque boni, plusque decoris habent.

Quid mihi nunc aurum argento, nunc subdolu auro
Chrysolithos cultus sive habuisse caris?
Non istaec natura, hominum sed cura paravit
heu nimium damnis ingeniosa suis!
Nullum illa argentum, nullum profuderat aurum:
talia terra altis condiderat tenebris.
Sed leniora dabat, nulloque paranda labore,
et poma, et quercu mella reperta cava.
His homines opibus ditavit sedula ~~provida~~ rerum:
has nunc, has posthac largiter ipsa dabit.
Quippe erant homines longe semoti, nec illis,
quae dederat mater, magna satis fuerint:
Tunc non natura parebant nempe magistra:
magistris et cupidis ~~est avidae menti,~~ pravae et ~~et cupidae~~ avaritiae.
Quae voluit dare cuncta dedit cum conditor orbis
~~con~~ divitias omnes viderat expositas.
~~[illegible]~~

Augustę celebrata parens Florentia linguę,
  Quę Romanę instar Corcyrięque viget;
Parce, precor, vati, qui Fescennina tuorum
  Festa negat verbis occinuisse tuis.
Confiteor te matrem horum, coetuque frequenti
  Sępe juvat priscum commemorare decus:
Sed quando ante tuas proavis charissima musas
  Utraque se in nostras gens tulit ista plagas;
Fas est et sequitur, quę Thuscum floruit ante
  Romana potius dicere utramque Lyra.
Perdita sint etenim veterum monumenta virorum,
  Nullaque sint primis fama superstes avis:
Sunt tamen hęc generis certa argumenta decori,
  Quod profugi antiquas deseruere domos.
Quid non imperij cogit malesana cupido?
  Ejecit patrem Jupiter ipse suum.
Sic Pelię insidijs regno summotus Iason
  Per non tentatas nauta cucurrit aquas.
Sic fugiens fratrem rerum Phoenissa potentem
  Nobilis ignota constitit exul humo.
Quin et Aristidis, quod tantum justior illo
  Nemo foret, tota collabefacta domus.
Vos quoque, nequiis obesse pro limine stantibus ostes,
  Compulsi in primis quęrere in orbe solum.
Et faustum quisquam nobis Hymenęon adoret?
  Omnia sic superi conjuga sacra regant!
Haud etenim eveniunt sine certo numine divum
  Ipse mihi dixit, qui mihi Phoebus adest.
Multa solent, inquit (nam ficta est pronuba Iuno
  Fabula) mortales conciliare toros.
Namque alios sępe aspectus vincere frequentes,
  Atque fuere oculi casto in amore duces.
Nonnunquam ambitio fuit hujus fęderis auspex,
  Cum nova nempe, domus nobilitanda fuit.
Sunt quos colloquium, sunt quos vicinia; multos
  Candidus a pueris sępe jugavit amor.

Sed bona pars hominum sperato jungitur auro.
Hæc res Lucentes prætulit usque faces.
e pectoris junxit amorque
Nil horum tamen hos, nil horum fecit amantes.
Addubitas? voces percipe mente meas.

Cum primum nostris placuit considere terris,
Idem utrisque animus, atq; amor unus erat.
Quem quia justitiæ studium consignarat almæ,
natiuis longa
Solvere non potuit ulla sequuta dies.
deinceps ne alijs uertentibus
Jam alijs alijsque etiam voluentibus annis
Concors in sera posteritate manet.
Sed cum nil quod non mutet dira vetustas,
potestas sancta fides
Hæc etiam pietas vera perire potest.
virtutem fouet atque gerat amicam
Sed qui virtuti fouet atque æternas amicos
illos seruabit fœdus amicitiæ
Esset hic æterna hæc fides amicitias.
Arctius hoc junxit fœdus amicitiæ,
Mirando vinclis condidit ille modo.

Hæc ne animo cedat, ignara unita feras.

Ergo adeuis jam jam tandem, celebratq; vester
Victor agit annos in sua jura pares.
Et proinde ibis, ~~non solis forma ueterum~~
nostrum nomen amorum
Nobile, quodque uenit fama uetusta genus,
Non capies externis uiris litemque secund.
Sive uin nouitas, pompaque
Sed magis adueniens, nec non progenita, semper
Quem credebant, omnibus populis.

Paupertas ridiculos homines facit.

Vocavi modo Julium poetam
Non sane illepidum neque invenustum,
Sed cui nec puer est neque ancilla vati.
Nec cimex, nec araneus, nec ignis.
Amice morum elegans exemirat...
Neque it per plateas soles, per urbem
Et tonsoribus et iocus puellis:
Convivas mihi nempe literatos,
Sed primos fore civitatis omnes.
Venit, sed tineis ubique rosas
Indutus tunicas et obsoletas,
Et cum pileolo, qui acuminatus
Non sane proavos, sed eius olim
Majores tegeret egentiores.
Ut risus. tenues statim susurrus
Per mensam [inque sinum alter, alter aurem] ~~et [illegible] omnibus [illegible]~~,
Videre, alterius prope accumbentis.
~~Et nullum hoc melius diem fefelli.~~ [Et nullus mihi gratior dies, quam hic]
Ad nostros stomachos, Tibullus inquit,
Mores, qui variant subinde amictum.
En! nuper ~~[illegible]~~ chlamydem [novam coemi] parans togamque
Nec non pileolum perelegantem
Ut mos ~~est~~ [et], subito ~~vestire togar~~ [togam ornatum]
Ad mores aliam ~~togam [illegible]~~ [redire cogor].
Juli, per superos deos deasque
Oramus, nisi forte permolestum est
Demonstres ubi sarcinator iste
Tam sollers habitet, domumque ducas.

Hic compescere blandulos cachinnos
Vix magna poterant mei sodales,
Impransique sin nihil bibissent
Ni ~~esse~~ iratus isto Fulvius poeta
Non sane illepidus nec invenustus
~~Iratus~~
Ni convivia lauta bibosus
~~Stultus~~ fatigata isto Fulvius poeta
Non sane illepidus, nec invenustus.

Musicorum nostrorum doctrina.

Non ego ficta loquor, sed quae iam vensimus ij . Iesu.
Zoile, crede mihi; non ego ficta loquor.
Quae veteres adeo mirantes musica mouit,
Nunc certe non est tanta, nec esse potest.
Aspice, quos discunt annis rudoribus artes,
Qui voces tractant dulcisonasque fides.
Vix e Grammaticis aliquid tetigere, repente
Se plus contendunt scire Platone suo.
Sunt numeri indicio (nec enim mihi fingitur istud)
Quosque solent verbis apposuisse, modi:
Nam quotcumque, oro, proprio pro tempore cantu
Protrahere, ut par est, aut breviare solent?
Vix saepe audies, quae vox sit Longa: citatis
Usque adeo modulis praecipitata canunt.
In brevibus contra syllabis numerique modique;
Et nand repetunt terque quaterque sono:
Ut nunquam versum digitis scandisse nec aure
Dicas, aut ullum composuisse melos.
Haec sed menda hominum pars sunt extrema meorum.
Sume palimpsestos, inspiciasque libros.
Quos (superi!) variata errant mutataque eorum,
Quae vates suerunt emodulanda dare.
Nunc etenim de sede sua turbata licenter,
Inque alium videas nomina pulsa locum.
Nunc aliter scriptas voces aliterque sonantes;
Membraque nunc penitus sensaque fracta leges.
Inune; adde animos; doctum qui...
Hunc citharoedorum, semi...

Nam sapiant, nunquam tot tantaque peccent;
    Haud doctrina vincit dilaniata cani.
At faciunt, ne crebro ocent ululentque canentes,
    Utque aures feriant aspera verba minus.
O miseros homines! quantum est in rebus inane!
    Quis scit, an hos scriptor struxerit arte sonos?
Sic certe scribunt, animos qui tangere curant,
    Ut res verborum junctio et ipsa notet.
Sic sua cantores scirent modulamina rebus
    Addere et argutas qua licet usque Lyras.
Nam seu longinquis mutata est musica saeclis,
    Nec numeros nunc nunc habet illa suos;
Seu nemo hanc penitus, con quondam, possidet artem,
    Ingenioque colit quilibet apta suo;
Sive, quod a vero non longe alludit, ab ipsis
    Tradita comprehendi non bene scripta queunt:
Omnia non omnes recinunt; cumque unus in aptis
    Exprimat ad vivum gaudia festa modis;
Alter maesta canat, sic ut flentibus udas
    Excutiat lacrimas, pectoraque ima gemant;
Idem nemo tamen nec maestus tristia prorsus
    Nec prorsus laetus laeta referre ualet.
Hinc quot cantores, tot sunt modulamina vocum,
    Nec numeri rebus convenienter eunt.
Hinc auditores nunquam impelluntur ad iram
    Cantibus, aut tristes deijciuntur humi.
Hinc v[illegible] mulcens olim musica priscos
    [illegible] attonuitque feras.

i . ésu.

Thomae Strozzae Societatis Iesu.

De Opificio Cocolatis.

Principio chalybis repetito crebrius ictu,
E gravidae vena silicis mihi semina flammae
Elicio, imbutus quam sulphure fomes in auram
Excitat, et multo satur excipit unguine lychnus:
Appositae lychnus triplex substernitur urnae
Abditus instabili ne fluctuet ignis ab aura:
Abditus, incluso vires ut colligat igne.
Quo lateat, subjecta urnae stat ahenea circum
Turriculae in speciem dimenso carcere fornax,
Multiplici fornax oculata foramine, flammam
Ut modico sensim spiramine nutriat aer,
Angustoque vomat glomeratum in carcere fumum.
Ni pateat vivum mox deserat halitus ignem,
Ni pateat, vigilem fumus mox obruat ignem;
Hinc subito lymphae semissem infundere in urnam
Sollicitus propero: semissem pondere certo
Hesperii statuunt. Ferit imum cuspide ahenum
Ignis, et infusae frigus mihi perdomat undae.
Interea facili Cocolatem scindere ferro,
Dives ab occiduo mittit quem Mexicus Orbe,

Aggredior. strata surgunt praesegmina charta
In cumulum. cumuloque modum levis uncia ponit.
Quin et sacchaream decisa in fragmina metam
Comminuo cumulusque pari mihi pondere surgit,
Mixtaque stat justo simul uncia et uncia metro.
Vix opus expedio, mussat simul unda, susurroque
Advocat ipsa suos libamina dulcia in aestus.
Haud mora, fumiferos pretiosa obsonia jacto
In latices, digito relegens vestigia, si qua
Uda vaporato servat sibi charnula fumo.
Sunt et qui geminos, damnato more, vitellos
Adjiciant, liquidum ut cogant embamma vitelli.
Illi potius Veneri faciunt: his vecta Liburno
Et vel amygdalinae vel foede sordida quernae
Glandis adulterio, Cocolatis nomine, gleba
Ah precor obveniat; quando tam crassa palato
Arrident, vilemque movent pulmenta salivam:
Sed jam fervet opus, versandaque turbine lympha est
Est mihi roborea decerptus ab arbore turbo,
Turbinibus vulgi dispar, nam longius illi
Hastile assurgit, cui cuspide figitur ima
Tortilis et multis dissectus dentibus orbis;

Ille

Ille molam simulat, palmaque includens utraque
Trudit odoratum, miscetque volumine libum
Quae mihi, quae gravidis flavo de vortice bullis
Spuma tumet! lepido nubes quam roscida labro
Emicat, et fumo nares proritat odoro!
Mox ubi multiplici detrita est utraque gyro
Palma molae insistens, permistaque frigida unda
Excipit incoctum mellisa ad pocula nectar
Ipse etiam parulo sitiens brevis urceus ore
Urceus ultimi vincat qui murrhina creta,
Ast mihi non uno tumescere stant pocula jactu,
Nec simul exhausta cumulantur fundiou urna.
Funditur ad numerum succus, quae turgida bullas
Pars agit, inverso perit haec decerpta labello;
Quae superest, multos iterum revocatur in orbes;
Utque novo spumae tumet altius excita flore,
Ipsa etiam cyathis, suspenso parcius imbre,
Additur; alterno mihi terque quaterque rotatu
In spumam liquor omnis abit, fususque capacem
Explet, bullato turgescens fornice, simpulum.
Guttur hiat, nimbumque inhians allambere labro
Spumea suspenso delibat pocula suctu.

Qui sapor! exsucti quae roris gratia! qui flos!
Auguror, è docto non gratior ulla palato,
Non dédignantis stomachi corporibus ulla
Blandior Ambrosia est. Hispani o dicite; Galli
Credite: non animos quae vellicet ulla supinos
Fortior, et crebro jubeat sibi plaudere saltu.
Ast non fas uno siccare voracius haustu
Pocula; fumanti quod ferveat humor ab aestu;
Nec libet: admoto combustas parcius igne
Infudisse juvat medicato in nectare ofellas
Panis, et intinctu mollitas frangere morsu.
Vina vorent alii, seu quae non subdita praelo,
Infusisque fluens lacrymis dedit uva rubenti
Murice, Cretaeo seu quae stillata racemo
Nauta peregrina vexit super aequora cymba.
Haud equidem invideo, capitique, oculisque nocentem
Devoveo, Hispana laetus promulside, Bacchum.
Hoc hoc uberius te nectare prolue; buccas
Huc centum-geminas Fama o démerge canora,
Ut gemines animam, centenaque fortius infles
Aëra, et utroque canas magnum sub sole Columbum.
Hic prior Herculeas Abylam Calpenque columnas

Nec sibi

Nec sibi defixas, toti nec censuit Orbi;
Alcidemque animo exsuperans, ubi fixerat ille
Extulit ipse gradum, ignotisque audacia ventis
Carbasa, et Oceano gemini spem credidit Orbis.
Ipse sibi Pollux, sibi Castor et ipse, suosque
Pro geminis oculos Ursis, pro pyxide mentem
Fronte gerens alias Terris ostendere Terras,
Astra Astris potuit, mundumque adiungere mundo;
Quodque novo pateat rerum natura Theatro,
Se major, magno debet altera Columbo.
Huic nova labentis debes opobalsama vitae
Gens hominum, nostri quae limite clauderis orbis
Scilicet Americis qua Mexicus explicat oris
Frugiferas late glebas, caput exerit arbos
In speciem tenuis; gratae sed germine glandis,
Quae truncos Arabum vincat Cedrumque Cupressumque,
Et vitae amisso prope certet aemula Ligno.
Indica vox, Italis ingrata sed auribus, illam
Exprimit, Mexicanique quae dixere Cacaum,
Hisce etiam late Vaginula provenit oris
Phaseolum siliqua referens Vaginula, sed quae
Tantum Phaseolo praestet, gratissima quantum

Exuperant pretio pallentes Cynnama cannas:
Delicium Aurorae, lecto quam vere tenellam
Illecebras inter redolentis et ubera Florae
Educat, et grato donat pinguescere succo.
Dixeris exactam qua cornua dejicit Iris,
Stella ubi sidereo felicius halat odore:
Tanta tibi ex ipso fragrantia cortice spirat.
Illam languiduli circum Zephirique, jocantesque
Aurillae allambunt, dulcique per oscula furto
Fragrantem rapiunt animam, vectamque volucri
Remigio alarum vicina per avia fundunt.
Haec Cocoatis erunt tibi prima elementa parandi,
Qui si nosse iubet qua fruge metroque paretur,
Accipe. Delecti partem sepone Cacai;
Praecipuum Guaxaca dabit, quo Mexicus ullum
Frugiferis nusquam praestantius educat arvis.
Pingue legas, carptumque ex arbore, namque
Exesum macie, vel multis ante repostum
Mensibus exsucco sine viribus unguine torpet.
Arserit interea moderato Clibanus igne,
Torreat ut lectas afflatu desidi glandes,
Est sapor, est tosto major mihi crede Cacao

Grana

Ivaria, nec cyathos dabit exhaurire salubres,
Ni vehemens succi ingenium prius igne retundas.
Tum fragili tostas simul exue cortice glandes,
Ne puram inficiant neglecta putamina massam;
Neve imo vilis fundo subsidat amurca,
Dulcia nectareo sorbes cum pocula nimbo.
Hinc defaecatum partita fruge Cacaum
Marmoreo lapidi, quem levior alveus aequet
Insterne, et duro pressum defringe cylindro,
Injice mox labro, atque alias superingere fruges,
Pondere quas certo ut statuas, age, pende Cacai
Ante alias libram, cui roris congere bessem
Saccharei et junceos cognato foedere misce.
Augeat et tritis fragrans vaginula frustis
Vel terna libram siliqua, vel forte quaterna,
Si mavis nares ut olentior halitus afflet,
Et contendis iners stomachi depellere frigus;
Nam calido turget pinguis Vaginula succo.
Cynnama quin etiam mordaci e cortice sectam
Particulam pendant, piperi sed parce calenti,
Quod praefert spolio rubicundi corticis urens
Immodico fibras Cocalates Indicus aestu.

Sed potius moschi pulvis vel messis odorae
Primus apex, Ambar, modico sed aromate mixtum
Accedat, capiti quaesitum, et naribus Ambar.
Mox age collectas iterum superingere fruges
Marmoreo lapidi, modicas cui subjice prunas
Ut sensim lentus tibi cuncta coagulet ignis.
Marmoreum posthac iterans age summe cylindrum,
Et totam luctante manu, luctantibus armis
Contere, pinse, agita, validoque repercute nisu,
Donec permistam, et saxo molitore subactam
Unguinis in morem cogas coalescere massam.
Hanc aut in teretes demum disperge cylindros,
Vel sterne in lateres, latumve recollige in orbem.
Tum clausa tibi conde arca, nec profer in usum,
Signiferum Titan donec compleverit orbem,
Ut constipata durescant frustula mica.
Et calida demum citius solvantur ab unda.

Parvum hoc Poëma editum est inter annotationes Dithyrambi Francisci Redij, cui titulus = Bacco in Toscana.

meno di quella del mare.

Con tale convincimento e per avvisare di pieno accordo i mezzi più adatti onde l'impresa abbia a significare una grande affermazione popolare di solidarietà Nazionale, le sottofirmate Rappresentanze si sono costituite in Comitato promotore ed hanno indetta un'adunanza - che seguirà GIOVEDÌ 18 APRILE ALLE ORE 13.30 nella Sala per le riunioni del Consiglio Provinciale - alla quale si onorano invitare la S. V. Ill.ma.

È certo il Comitato ch'Ella vorrà accogliere il fattoLe invito anche per l'alto significato dell'azione, diretta ad offrire al valoroso nostro Esercito il velivolo «FRIULI» che potrà fare da vigile scolta ai confini della Patria.

Il Presidente del Consiglio Provin. IGNAZIO RENIER	Il Sindaco di Udine DOMENICO PECILE	Il Presidente della Camera di Comm. ELIO MORPURGO

Conjugarum Secundarum nos antiquissimus

Italia bella, ed infelice

Quando Colei, ch'ebbe di bella il vanto
Per colpa sua mirò distrutte, ed arse
L'alte mura di Troja a terra sparse,
E volger armi, e correr sangue il Xanto:

havendo [illegible]